

Krönika för BIOENERGI november 2007.

Tåget lämnar perrongen!

Jan Lindstedt, BioAlcohol Fuel Foundation.
 Box 83, 891 22 ÖRNSKÖLDSVIK
 Tel 0660 – 751 93
 Fax 0660 – 549 03
 E-post jan.lindstedt@baff.info

Tre dagars konferens "Ethanol Summit" i Washington DC kan summeras i rubrikens tre ord. DoE (Department of Energy) har fyllt kolvagnen med förnybara bidrag som skall locka två gånger så mycket privata pengar för att klara hela resan. Målet är att passera vilda västerns majsält och nå de stora skogarna, om man vill behålla liknelsen från barndomens cowboyböcker. DoE satsar flera miljarder på cellulosabaserade drivmedel, i huvudsak etanol via hydrolys eller förgasning. Det är tre forskningscentra, tre pilotanläggningar och sex till tio demonstrationsanläggningar som skall byggas under de närmsta åren.

Vi i Sverige måste nu kraftsamla och agera om vi skall vara med på tåget. Kanske vi behöver samlas i hela Norden eller Europa för att bemanna ett eget tåg med ett starkt lok. Det räcker definitivt inte att vi kör med var sin handdriven dressin även om Energimyndigheten bidrar med matsäck. Vi behöver kraftfulla program för hydrolys och förgasning som räcker fram till att tekniken är kommersialiserad. En satsning med två miljarder behövs på vardera linjen för pilot och demonstration under de kommande 7-8 åren. Då kan vi även intressera privat kapital för medfinansiering.

Behovet och marknaden för att ersätta bensin och diesel är så stor att det finns plats för många aktörer. För att klara målet som EU -kommissionen har satt upp till 2020, att det skall vara 10 % biodrivmedel inom transportsektorn, behövs det ca 500 biodrivmedelsanläggningar med en kapacitet av ca 120 000 000 liter. Eftersom den cellulosabaserade tekniken inte kommer att vara kommersiell i större skala förrän ca 2015, är det knappast realistiskt att nå målet, utan import från länder som har möjlighet att producera från sockerrör, spannmål eller oljevaxter. Den stora potentialen ligger i sockerrör i Sydamerika och Afrika eftersom spannmål och oljevaxter är relativt väl utbyggt.

Är då sockerrör hållbart efter allt man läser i tidningarna? Ja, definitivt om vi ställer krav! SEKAB som är Europas störste importör av etanol från Brasilien jobbar med att hitta bra system för uppföljning av hållbarhet.

Odling och skörd av sockerrör är ett område som väckt medias intresse. Den Brasilianska sockerrörsindustrin står idag, där de svenska skogsföretagen stod för en generation sedan, när man skulle införa mekanisering för att ta bort de tunga jobben. Bra för arbetarna, visst men det måste ske successivt för att inte skapa en massarbetslöshet. Genom att begära att få ta del av personalpolicy, hälso- och säkerhetsprogram, kräva att man inte har barnarbete, ger personalen marknadsmässiga löner, organisationsfrihet mm. kan förhållandena successivt förbättras för personalen.

Från dagens markanvändning, odlingsmetoder, bevattning, skörd och hantering av sockerrören, kan man utveckla verksamheten mot långsiktig hållbarhet. Men det måste ske genom ett samarbete mellan producenter, importörer och distributörer. Producenterna i Brasilien är till exempel intresserade av att kunna använda Scantias etanolmotorer för skördare och traktorer. Det skulle förbättra arbetsmiljön och minska utsläppen av fossil koldioxid. Med Scantias nya motorprogram kan det förhoppningsvis bli en verklighet.

Etanol produceras idag med en energieffektivitet på 80 % -90 % från sockerrör. Det samma nivå som vi räknar med att i framtiden kunna producera drivmedel baserat på skogsbiprodukter. Bagassen, cellulosan som är kvar sedan man "klämt ut" sockerjuicen, nyttjas i alla moderna anläggningar till att producera el och värme. I en del äldre anläggningar har pannorna inte byggts om för biobränslen, men det sker i allt större omfattning. Självklart skall vi sikta på att importera etanol som producerats med biobränsle. Genom att begära uppgifter på energiförsörjning och energibalanser kan importören få en bra uppfattning om hållbarheten. I framtiden, när tekniken är utvecklad, kommer etanol att produceras även från cellulosan i bagassen då energin i ligninet täcker behovet av el och värme i anläggningen .

Genom att sätta krav på leverantörerna undviker man att köpa från sådana som inte har bra odlingsmetoder och bra personalpolitik. Men det krävs också att drivmedelsdistributörer och vi som kunder, är beredda att premiera bra produkter och att vi inte bara tittar på sista öret.

Media är bra för att skapa debatt om den blir saklig, men det är lätt att den urartar och blir väldigt enögd. Visst är det väl så att du ser bilden av svarta sockerrörsarbetare framför dig även när du håller socker i syltkoket. Socker är fortfarande en viktigare produkt för sockerrörsodlare i världen. Att sitta på avstånd, titta på mediabilder och döma ut människor och stater på andra sidan jordklotet är lätt men man ser inte kopplingen till valen i vardagen.

Genom att importera etanol till Europa skapas importintäkter och välfärd till staterna i det tropiska området, inte minst Afrika. Vi kan och ska självklart ställa tydliga men realistiska krav på förbättringar, vad gäller säkerhet och miljö. I Afrika där man börjar med ett vitt papper gäller det att göra allt så rätt som möjligt redan från början. Regeringens inriktning på miljö och koncentration till färre länder lägger mycket bra grund för lyckat bistånd och win-win situationer.

Tåget går och det finns många stationer där vi skall plocka upp människor och tanka resurser. Det kommer att vara nya banor som vi måste testa för att se om det är stickspår som inte leder vidare, eller om vi kan bygga vidare för att nå målet, ett hållbart samhälle.

Mer information om etanol och andra biodrivmedel finns bland annat på www.baff.info, www.biofuelregion.se och www.sekab.com.